

482

פרוטוקול מס' 75/א

מישיבת וועדת הכספים

ביום א', כ"א באדר תשס"ז - 3.56 בשעה 16.00

ג ר כ ח י ס :

י . גורי - יו"ר	חברי הוועדה:
א . אפרתי	
י . בדר	
א . בהיר	
ש . דיין	
א . הרצפלד	
ס . חזני	
נ . לוי	
ז . סוזאייב	
ז . צור	
ס . קלמר	

סר רוזנליון -	סוזמנים :
סר ארנון	
סר בן-דרור	
סר בנק	
סר ספיבק	

סר ש . פרס	אמא-היום
סר ש . זלינגר	
סגן-אלוף קשתי	
סר ב . גלין	

(1) נציבות המגבון	סדר-היום:
(2) ה הבטחון (נכס) (נכס-סודי)	

היו"ר י. גורי:
אני פותח את הישיבה.
הזמננו את נציב השירות כדי לשמוע את
התשובות על השאלות שנשאלו על ידי חברי הוועדה.
רשות הדבור לנציב השירות.

סר ד. רוזנליון:
בישיבה שנתקיימה לפני עשרה ימים בערך שאלו
חברי וועדת הכספים כ-54 שאלות. אנטה לתת
תשובה על השאלות ולא לחזור על עניינים שנשאלו על ידי חברי הוועדה
בנוסף דומה. חלקתי, על כן, את החומר לפרקים, ואלה הם הפרקים:

א) חבאי עבודה

שכר, דירוג, טח, פרישות סן השירות, שעות
עבודה, עבודה נוספת, חוזים מיוחדים, כללי העלאה בדרגה, פרישה
לפנסיה, יחסים עם איגוד עובדי המדינה.

ב) גידול המגבון וצמצום פעולות ייעול וחסכון

לגידול המגבון והטיבות לכך, השוואה עם חו"ל,
תאום פעולות בין משרדים ומניעת כפילות בטיפול, חברות טסלתיות
ומוסדות צבוריים, ייעול וסיווג תפקידים, סדרי פיטורים, סלקציה
והגבלות גיל, עבודת זוגות.

ד) שונוח

שורת הסתנדנים, שניחות, ידיעות סטטיסטיות

שונוח.

מעבור על החומר לפי סדר זה, ואציין בכל סעיף מי היה זה ששאל את השאלה הנידונה. למעשה שאלות אלה מכסות את כל שטח ענייני ניהול הסנגורן הממשלתי.

אתחיל סתבאי העבודה. וראשון - שאלת המשכורת. בשאלתי על ידי חבר הכנסת דיין ועל ידי חבר הכנסת בדר על אחוז הפער ועל החלטות הממשלה, לא אעמוד על התפתחות הפער על פרטיה השונים משנת 1948. אפשר לציין כמה שלבים: וועדת המשכורת משנת 1948, הפער בשנת 1951 כאשר תוספת היוקר החלה להיות חלק גדול מן המשכורת, וועדת גוברין בשנת 1951, הסבב בטורף שנת 1953, תיקון המשכורת בטורף שנת 1954 ותיקון המשכורת הנוכחית לפי טאה אחוז ולפי 66%. אעמוד על ההבדלים בין הדרגה גבוהה ביותר לבין הדרגה תמוכה ביותר.

בשנת 1948 קבעה וועדת המשכורת פער של 1:2,9 שכר יסוד בלבד בלי תוספת יוקר. אני לוקח את הנשוי כדוגמה. לאור התיקונים של שנת 1951, תוספת ייצוג ותוספת אקדמאית, עלה הפער ל-1:3.7. לאור דו"ח וועדת גוברין בשנת 1951 ירד הפער ל-1:3.2. בשנים 1951-1953 ירד הפער ל-1:2.3. תיקון המשכורת בשנת 1954 העלה את הפער ל-1:2.7. התיקון האחרון שעליו הוחלט לאחרונה, התיקון הטלא של טאה אחוז, העלה את הפער ל-1:4.1, ואילו סתן שני השליש של התוספת הביא לפער של 1:3.6.

מהי ההשוואה עם ארצות אחרות? - בשווייץ 1:6, בארצות הברית, קנדה, הולנד וצרפת - 1:10, בטסלכה הסאונדה - 1:25 ובברית המועצות - 1:55.

אני רוצה להוסיף ולומר, כי אמור לנו לעשות השוואות כאלה. כי אם נעשה את ההשוואה למשל לגבי הטסלכה הסאונדה בה הפער הוא אחד ל-25, חייבים אנו לערוך גם את השוואת השכר. ואז יתברר לנו כי השכר הנמוך ביותר בבריטניה הגדולה הוא סחצית מן השכר הנמוך ביותר הטסלמ בישראל.

בשאלתי על החלטות הממשלה מאז וועדת השכר של 1955. לפני תשע החלטות. איני חושב שכדאי להקריאן. התוצאה הסופית ידועה, והיא, שהממשלה אישרה במסגרת מסויימת את הטלצותיה של וועדת השכר בשלמותן לגבי רופאים, בהקטנתן לגבי מהנדסים ויתר הדיורוגים, והחליטה לשלם בשנת 1956 רק 66% מן התוספת עליהן הוחלט, ולהחזיר את השליש האחרון ב-1957/58.

באותו פרק שאל חבר הכנסת חזני על מספר ההתפטרויות. לא אמסור על הדברים המופיעים בחומר הטודפס שהוגש לחברי הוועדה. אבקש את חבר הכנסת חזני שיציין בלוח דו"ח הנציבות האחרון שהוגש לכם ופורסם בשנת 1954-55. המספרים המופיעים שם מעידים על 810 מקרי התפטרות בשנת 1954-55 ו-790 מקרים בשנת 1953-54. בערך אותו המספר. מספר ההתפטרות בדרגות הגבוהות היה קטן ביותר. בשתי השנים גם יחד בדרגה 1-2 - שני אנשים, בדרגה 2 - איש אחד, בדרגה 3 - 9 אנשים, בדרגה 4 - 23 אנשים, בדרגה 5 - 20 אנשים, בדרגה 6 - 39 אנשים, בדרגות 7-9 - למעלה ממאתים אנשים. מספר ההתפטרות הגדול ביותר היה דווקא בקרב השירות הנמוך.

אשר לשעות עבודה. סקיץ 1951 עד ינואר 1952 היו בהוגות 41 שעות עבודה לשבוע, מינואר 1952 עד מרץ 1952 - 44 שעות עבודה לשבוע, מרץ 1952 עד מאי 1953 - 47 שעות לשבוע וממאי 1953 עד היום - 42,5 שעות לשבוע. החלטת הממשלה באשר להגדלת שעות העבודה

ל-45 שעות נחקבלו בהתנגדות על ידי איגוד עובדי המדינה. התנגדות זו לא היתה לעצם התוספת אלא לאופן התוספת. וועדת השרים החליטה להתנגד לתוספת של חצי שעה ליום ששני טעמים: א) מפני שהדבר נוגד את חוק שעות עבודה ומנוחה. אמור לפי חוק זה לעבוד 7,5 או 8 שעות ללא הפסקה. שרת העבודה גם הודיעה שלא תהא מוכנה לתת היתר כזה; ב) מפני שאין בכך לפי דעת וועדת השרים כדי להביא תועלת מטשית. איגוד עובדי המדינה לא הסכים להצעת וועדת השרים על אופן חלוקת העבודה, והדיון בענין זה נמשך. איגוד עובדי המדינה טוענים שהנהגת הפסקה ארוכה טאר לכה את שעות העבודה לא נחצי שעה אלא בשעה ואפילו בשעה וחצי יש בטענות אלה של האיגוד גם משהו מן הנכון. על כל פנים הטטשלה לא ראתה את עצמה במצב זה כיכולה לקבל טענות אלה.

מ. חזני:
איך הנוהג בכל העולם?

מ. ד. רוזנלין: 42,5 שעות עבודה טשרדית הוא טכטימום. באנגליה ובארצות הברית עובדים למעשה פחות. יש העובדים פחות בגלל מספר יטי העבודה הטביע בסך הכל לחטישה ויש העובדים פחות על ידי חלוקה אחרת. על כל פניש גם אי אפשר לערוך השוואה כזאת, כי יש להביא בחשבון את הנטיעות הארוכות בערים הגדולות ההן. יש נטיעות הנמשכות לפעמים אפילו שעתים ואולי יותר. באנגליה קיימת החלוקה של שעות העבודה ל- "גרוס" ול"ניט". ה"גרוס" שהוא עם זמן הנטיעות עולה במקצת על שעות העבודה אצלנו, וה"ניט" שהוא ללא זמן נטיעות - נופל. אין מקום איפוא להשוואה.

א. בהיר:
האם התנגדותו של האיגוד נובעת מתוך כך שאנשים עובדים עבודה נוספת?

מ. ד. רוזנלין: אם יש נימוק כזה - כטובן שאין הם טעלים אותו על השולחן. אולם יש רגלים להשערה שגם כך יש חיזוק. הטטשלה כטובן אינה מוכנה להתחשב בכך ואינה מתחשבת בזאת.

א. בהיר:
מה בענין המורים?

מ. ד. רוזנלין: הוחלט להעלות גם את שעות העבודה של המורים: מורים בבתי הספר היסודיים - שעתיים לשבוע, כלומר משלושים שעות ל-32 שעות, ובבתי הספר התיכוניים - 3 שעות, במקום 24 שעות לשבוע יהיו 27 שעות לשבוע. הענין נמצא בטו"ט.

נשאלתי על העדרויות עובדי המדינה מן העבודה. שאל זאת חבר הכנסת דיין. כל הפרטים פורטמו בדו"ח מספר 5, לוח מספר 14 א', ב' ג' עם. 129 וההסבר ללוחות בעמוד 92.

נשאלתי על ידי חבר הכנסת דיין על בעיית העבודה הנוספת, על ההיתר והאסור. ההוראות הקיימות ביחס לעבודה נוספת הם אלה: בכל מקרה דרוש אישור הנציבות. האישור ציטן בתנאי שהעבודה הנוספת היא לא רק לטובת הפרט אלא לטובת הכלל. כלומר, הכלל מטיק טמנה תועלת. העבודה הנוספת לא תפריע לתפקידו הקבוע של העובד, היא לא תחחרה התחרות בלתי הוגנת עם אנשים שאינם עובדי מדינה, העובד חייב להצהיר על השכר שהוא מקבל בעד העבודה הנוספת, ושלא יהיה קשר ענייני בין העבודה הקבועה והעבודה הנוספת.

אשר לתשלום בעד שעות נוספת. הפקידים הנמוכים עד דרגה 9 מקבלים תשלום לפי רישום על פי החוק: שעתיים ראשונות 125% של השכר ושעתיים נוספות - 150% של השכר. בדרגות 7 ו-8 מקבלים תמורת עבודה נוספת - חופש. בדרגות הגבוהות אין כל תמורה.

חבר הכנסת חזבי שאל על חוזים מיוחדים. אין לי עדיין טעפרים על מספר בעלי החוזים המיוחדים. אנו עורכים עכשיו את הסטטיסטיקה. החוזים נערכים גם כיום עם בני הארץ. המדובר רק במוסחים מצויינים ולתקופה מוגבלת. כל זמן שאין חוק שירות המדינה יש באפשרותו של השר לחתום על חוזה מיוחד ולהמציאו לנציבות השירות. ההוראות החדשות שאנו עומדים לפרסם אינן נותנות היתר כזה. אנו מעבדים עכשיו בנציבות נוסח אחיד של חוזה, כי עד כה היה המשרד עורך בעצמו את החוזה וממציאו לאישורה של הנציבות. עם גמר הניסוח תפורסם הוראה שכל חתימת חוזה טעונה אישור הנציבות מראש. החוזים נערכים על עבודות זמניות ומוגדרות, וכעיקר לאחד שהלכו לאור הפרוצדורה הרגילה של סיכרו ובחינה ולא מצאו אדם מתאים למילוי התפקיד, או שלא מצאו מי שיהא נכון לסלא תפקיד זה בדרגה המופיעה בתקן. כדאי במקרה כזה לערוך חוזה מיוחד ולא לשנות את התקן כולו.

שאלת חבר הכנסת קלמר על דרוג והעלאות, על סדרי ההעברה מדרגה לדרגה. נקבע העקרון, כי הדרגה קשורה בתפקיד. כלומר, לתפקיד צמודה דרגה מסויימת בתקן המשרד, כדי להעמיד את העניין על בסיס יותר אובייקטיבי ולעשותו לפחות תלוי בטקח ומסכך המתנהל שנה שנה בין המשרדים לבין הנציבות. הנציבות עוסקת זה זמן מסויים בפעולת סיווג תפקידים. תישבוץ העובדים נעשה לאחר קביעת התפקידים ובאופן כזה נקבעת הדרגה הקשורה בתפקיד. העליה מדרגה לדרגה אפשרית או כאשר האיש מחליף את תפקידו או כאשר התפקיד מאיזו סיבה שהיא מסווג לדרגה יותר גבוהה עוד מקודם. לפשל, במקרים מסויימים יחידה מטשלתית מרחבת ולטנהלה יש אחריות יותר גדולה מאשר קודם לכן. הפרוצדורה היא כזאת: ההעלאות עד דרגה 10 בטמכות המשרד עצמו ובהתאם ליכולתו של העובד לסלא תפקידו זה. לפשל, כתבניות בהתאם למספר הפללים שהן כותבות ברגע אחד. בדרגות 7-9 - בהטלצת המשרד ובאישור הנציבות. בדרגות 2-6 - בהטלצת המשרד, והעובד מופיע אחר-כך בפני וועדת בחירה ליד הנציבות המורכבת מאנשי צבור. לפני כחודש ימים הוציאה הנציבות הוראות חדשות הקובעות מי יגיים להעלאה בדרגה: כל זמן שהעובד לא שרת שנתיים או שלש שנים באותה דרגה בה הוא נמצא אי אפשר להעלותו. אני יכול לצרף את החוזר לפרוטוקול.

לענין הפנסיה. לא אמסור פרטים על הדברים הכתובים בחוק שירות המדינה גיטלאות. אעמוד על שני עניינים שהם מעבר לחוק. הקימונו למקרים מיוחדים קרן שאירים שמטרתה לסייע לשאירים של עובדי מדינה שנפטרו ולא הגיעו לשנות שירות המזכות את שאיריהם בפנסיה. אמצעי הקרן באו מעודפים שנשארו בידי הממשלה מביטוח המוות הכולל שהיה נהוג עד כה לגבי כל עובדי המדינה. עד לשנת 1955 בה נחקק חוק הגיטלאות היו כל עובדי המדינה מבוטחים ביטוח מוות בטכום של אלפים ל"י. מחצית הפרמיה על ידי המדינה ומחציתה על ידי העובדים עצמם. מקרן זו נשארו עודפים רבים, ואלה הובנסו לקרן השאירים. הקרן נטצאת בידי "יהב". התשלומים הם: ליחומים ולא לפנה טעל לגיל 45 כל זמן שלא נישאה או לא לפנה למטה מגיל 45 אם אינה מטוגלת לעבודה. נוסף על כך בהסכם בין משרד האוצר ובין נציבות השירות נקבע כי אפשר לשלח עובדים לפנסיה גם לפני שהם מגיעים לגיל ששים או לפני שטילאו אחרי מיכסת עבודה של עשר שנות שירות. העניין כולו נמצא כעת בדיון מעשי עם המשרדים. המדינה אינה קיימת עוד עשר שנים ואלה שלא שירתו במוסדות שלפני קום המדינה אינם זכאים בכלל לפנסיה. יש מקרים שרצוי לשלוח עובדים לפנסיה לפני שהגיעו לגיל ששים. לגבי אלה אנו רוצים לקבוע או תשלום פיצויים מוגדלים או חישוב שנות שירות רבות יותר מאשר היה לו לאיש באמת.

הינר י. גורי: מה בענין המורים? האם הוועדה סיימה כבר את עבודתה?

מר ד. רנווליו: לא! המורים אינם כלולים בחוק.

אשר ליחסים עם איגוד עובדי המדינה. בשאלתי על כך על ידי חבר הכנסת קלמר. היחסים מנוססים על המיטטמכים הבאים:

(א) הסכם העבודה משנת 1949 בין הממשלה בתור נותן עבודה לבין ההסתדרות.
 (ב) הסכם זה וכמה הוראות נוספות הוכנסו לתקשיר. (ג) הצעת חוק שירות
 המדינה. בהצעת חוק זו יש הוראות ביחס לחובת ביהול טו"ם עם הארגון
 הגדול ביותר המייצג את העובדים. הצעת החוק כידוע הונהגה על ידי
 הממשלה כהוראה פנימית אדמיניסטרטיבית באותה מידה שאפשר לבצע את
 הסעיפים בלי החוק עצמו. (ד) חוק הגימלאות שבתוכו חובת טשא ומתן עם
 ארגון העובדים. לפי חוק זה קיימת וועדת תיווך במקרה של חילוקי דעות
 שיושב-ראשה טתמנה על ידי שרת העבודה. נוסף על כך מופיע בחוק זה סעיף
 האומר, כי כל תנאי או הטלצה שיוצרו לטו"ם על ידי וועדת השירות לא
 יוצאו כל עוד וועדת השירות לא נכנסה לטו"ם עם ארגון העובדים.

הינ"ר י. גורי:

השאלה היא: אם איזה הסתדרות אתה מנהל טו"ם?

מר ד. רוזנליין:

אני קורא את הסעיף, סעיף 66 של חוק הגימלאות:
 "כל כלל, תנאי או הוראה כללית אחרת הנקבעים
 לפי חוק זה על ידי נציב השירות או וועדת השירות ייקבעו אחרי טו"ם
 עם נציגות עובדי המדינה ועם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול
 ביותר של העובדים במדינה.

(ב) נתגלעו חילוקי דעות בין וועדת השירות או
 נציב השירות ובין נציגות עובדי המדינה - רשאית נציגות עובדי המדינה
 להביא השאלה שבמחלוקת בפני וועדת תיווך.

(ג) וועדת התיווך תהיה של שלשה חברים שיתמנו
 על ידי שר העבודה, חבר אחד יתמנה לפי הטלצה וועדת השירות, חבר שני
 לפי הטלצה נציגות עובדי המדינה והחבר השלישי ישמש כיו"ר."

סעיף 67 אומר: "כל כלל, תנאי או הוראה אחרת
 שנקבעים לפי חוק זה על ידי הממשלה או על ידי האוצר ייקבעו לפי הטלצה
 וועדת השירות..."

ייצוג עובדי המדינה בפני הממשלה הוא בלעדי
 בידי איגוד עובדי המדינה וההסתדרות. יוצא מן הכלל יחידים הם הרופאים.
 לרופאים מאז שנת 1951 קיימת זכות נציגות ישירה בפני הממשלה.

בזה סיימתי את הפרק הראשון.

אני עובר לגידול המנגנון - צמצומו ופעולות
 ייעול וחיסכון. השאלות העיקריות בענין זה טובבו סביב הסיבות לגידול
 המנגנון. על כך שאלו כמעט כל חברי הוועדה. למעשה לא קל לי לתת תשובה
 על הסיבות הענייניות של גידול המנגנון. נסיתי לעשות זאת בפרק המתאים
 בדו"ח 4 הקודם של נציבות המדינה.

העקרונות הם:

(א) כל חוק הנחקק על ידי הכנסת מוסיף עובדים.
 אין חוק שבעקבותיו לא באה אדמיניסטרציה. (ב) כל פעולה אדמיניסטרטיבית
 למען טיפול יותר טוב בחוקים עלולה אם באופן זמני ואם לאורך ימים להוסיף
 עובדים ודווקא לא טענים. אני פניא כדוגמה בולטת את תוספת העובדים
 היעילה למען גביית המסים. (ג) טוענים כי המנגנון הממשלתי הוא גדול
 מדי ומנופח מדי ויש להורידו ולהקטין. הנסיון העיד כי אפילו החלטה
 מנוטקת היטב לפטר מספר עובדים אינה יכולה להיות יעילה לזמן ארוך.
 פעולות הממשלה מתבצעות על ידי חלוקת תפקידים בין העובדים. אם אנו
 מחליטים להוציא מן השרשרת חוליות נוספות - נוצר חלל. חלל כזה לא ינוצר
 אם לפני כן הגיעו לחלוקת עבודה כזאת שאחת מן החוליות בעשתה טיותרת.
 כזה היה הנסיון שרכשה הממשלה הן במבצע פיטורי האלף ועד למבצע וועדת
 לבון. בוועדת לבון כבר חלה התקדמות מה בענין זה, כי היא ניגשה לענין
 סנקודת הראות של היחידות הממשלתיות, אבל לא יכלה לבטל פעולות. פעולות
 הדרכה צריכות להקדים את פעולות הפיטורים ולא לבוא בעקבותיהם. כל זמן
 שאין מקדישים אותם - אין אפשרות להקטין את מספר עובדי המדינה בטמדים
 ניכרים. זהו על כל פנים הנסיון שהיה לנו עד כה.

סיווג תפקידים, פישוט העבודה, ארגון ושיטות עבודה ובעיקר הדרכה - מהווים למעשה את פעולותיה העיקריות של הנציבות. בענין זה לא ארחיב את הדבור. אבקש את החברים לקרוא את הדו"ח שבחלקו הגדול מוקדש לבעיות אלה.

משנת 1949 עד 1955 נסיתי לעשות סטטיסטיקה על גידול עובדי המדינה. התמונה במקצת לא ברורה, כי רק החל משנת 1952 החילונו לרשום גם את העובדים הארעיים. הגידול נראה בטבלה זו יותר מאשר הוא בפציאות, כי בשנת 1949 לא נלקחו בחשבון העובדים הארעיים, אלא הקבועים והזמניים בלבד.

באוצר עבדו במרץ 1949 קבועים וזמניים - 1018 איש. כיום בדרך כלל התקיימו תוספת של 4500 איש. החלק הארי למחלקת הגבייה של מס ההכנסה.

במשרד הבריאות. בכל שירותי הבריאות עבדו במרץ 1949 - 831 איש. נוספו היום 3750 איש.

במשרד העבודה בעיקר במחלקת עבודות צבוריות היו 445 איש. נוספו 1500 איש.

במשרד החקלאות נוספו 1300 איש. היו 330 איש. בעיקר במחלקת הייעור, תחנה ברחובות.

במשרד הסעד עבדו כ-142 איש. נוספו להם קרוב ל-600 איש. הגיעו עד למספר של 729 איש.

במשרד המשפטים הוכפל מספר העובדים מ-470 איש ל-900 איש.

במשרד הפנים הגיעו מ-232 איש ל-616 איש.

אמציא את המספרים. התוספות העיקריות היו בשני שטחים: א) פעולות. אם עושים יותר חקלאות צריך יותר עובדים וכן הלאה; ב) גביית מסים.

אשר לסדרי הפיטורים. דברתי על כך בפעם הקודמת. ברור כי הממשלה שואפת לפיטורי העובדים הבלתי-יעילים. נציבות העובדים עומדת בעיקר על המצב הסוציאלי והרוחק. התוצאה היא: קיום סדר בכל סקרה וסקרה. ההוראות הקיימות קובעות רק זה שבזמן קביעת הפיטורים יש להתחשב הן במצב הסוציאלי והן ביעילות האדם בעבודתו.

בשאלתי על השוואת מספר עובדי המדינה בארץ עם המצב בחו"ל. קשה לענות על שאלה זו, נסינו להגיע להשוואה, אולם אין זה בגדר האפשר. מושג "עובד מדינה" אינו שווה בכל מדינה ומדינה. במדינתנו גם השוטרים הם עובדי מדינה, גם מורים, גם עובדי רכבת וגם פועלי ייעור. באנגליה השוטרים עובדים ביחידות הרשויות המקומיות הקטנות ביותר, הרכבת באמריקה - בידי חברות פרטיות. כן יש לקחת בחשבון, שכלל שהארץ קטנה יותר - המספר יחסית גדול יותר, כי יש פעולות שאינן חלופיות במספר המשתתפים. הדואר למשל. המספר הכולל של עובדי המדינה ביחס למפרנסים הוא נורמאלי בערך ואינו חורג מן האחוז המקובל.

על תאום פעולות בין משרדים ועל כפילות. וועדת לבון עמדה על כך והחליטה על מספר העברות של יחידות ועל סגירת יחידות אחרות. דברים אלה בוצעו בשעתו. בדו"ח של וועדת האוצר ביחס לסדר יבוא ויצוא מוצע תאום יותר טוב בין משרד האוצר לבין משרד המסחר והתעשייה.

ז. סונזאייב:

שאלתי בענין זה: אם הסידורים החדשים האלה שאני מברך עליהם יהיו סידורי קבע, או שהמחלקות תישארנה על גלגלים?

מר ד. רוזנליין:

כוונת ההעברה של המחלקות היא כפי שאמרתי סניעת כפילות, ועל כן הכוונה להשאיר זאת כך גם להבא.

ז. סונזאייב:

שר האוצר ציין בנאומו כי מחלקה טווייטת הועברה אמנם לבין פלס אך נשארה קשורה עם האוצר. מחלקה אחרת הועברה למשרד אחר אך נשארה צמודה. פירוש הדבר, כי ההעברות הן זמניות.

הי"ר י. גורי:

אני הבינתי כי מחלקות אלה צריכות להיות כפופות לאוצר ולא למשרד המסחר והתעשייה, אבל כדי להקל על אזרחי המדינה ולמען נוחיותם - שיכנו את המשרדים במקום חדש.

מר ד. רוזנליין:

אני עובר לחברות מטשלתיות ומוסדות צבוריים - התאמת סדרי העבודה ותנאי השכר. מתנהלת פעולה נמרצת מצד האוצר בשיתוף פעולה עם הנציבות בקשר להתאמת תנאי העבודה ושכר העבודה. הדבר נעשה הן על ידי סיווג תפקידים אחד לכול השירותים וזהו היסוד, הן על ידי קביעת סדרי שכר מותאמים, דירוג מותאם והן על ידי תנאי עבודה אחרים. שר האוצר הקים מועצה לענין זה הפועלת לאור דוחות הנמצאים בסקר שנציבות שירות המדינה פירסמה בשנת 1954 ולאור דוח של וועדה שהקים שר האוצר המורכבת מנציג הנציבות, נציג האוצר ונציגי החברות. הדוח הוגש לשר האוצר והצביע על השוני.

ז. סונזאייב:

האם לפי דעתך השוני הוא גדול?

מר ד. רוזנליין:

כן! אולם יש להביא בחשבון כי התהליך יהיה אטלי.

ז. סונזאייב:

בחברה המטשלתית החדשה לתיירות נתקבלו תפקידים חדשים? אני רוצה לבדוק אם אחד הסניעים להקמת חברה מטשלתית במקום מנגנון איננו נעוץ באפשרות שקיימת בחברות לקבוע תנאי עבודה יותר טובים ושכר יותר גבוה.

מר ד. רוזנליין:

חברת התיירות המטשלתית היא החברה הראשונה שהחליטה לנהוג בהתאם לקביעת התקן ועל אחת כמה וכמה בענין המשכורות. שלשום חתמתי על התקן של החברה לתיירות והוא זהה בדיוק לתקן שבמשרדים המטשלתיים.

הי"ר י. גורי:

באיזה פרק זמן אתה מניח אפשר יהיה לדעת כיצד נקבעו התנאים סופית בכל האיגודים, החברות והמוסדות הציבוריים? אני הבינתי מתוך דבריך כי הוועדה בקבעה על ידי האוצר לאחר שהוחלט עקרונית להשוות את תנאי העבודה, והוטל עליה לברר עם האיגודים אם ובאיזו מידה, גם באיזה פרק זמן אפשר לבצע תאגם זה. שאלתי היא: באיזה פרק זמן תסיים הוועדה הזאת את עבודתה? יכולות להיות כמה אפשרויות: א) אפשרות תיאורטית שהממשלה תקבל החלטה כי בכל האיגודים והחברות בה יש לה רוב, היא תיתן הוראות לשליחיה לקבל את החלטותיה ואחר כך לקיים דין ודברים עם הסתדרות הפקידים. אינני חושב שזה יהיה קשה מאחר שהסתדרות הפקידים הופיעה בפני וועדת השכר הידועה והודיעה כי היא גורסת את העקרון של אחידות תנאי העבודה במסג הצבורי. ב) אפשרות אחרת: שהוקמה וועדה על סנת לברר אם ובאיזו מידה אפשר בכלל לבצע את הדבר. אני רוצה לדעת אם הגירסה הראשונה היא הנכונה או השנייה.

מ.ד. רוזוליון:

ההחלטה העקרונית היא על האחדת השכר ותנאי העבודה. כתוצאה מזה הוקמה אותה סועצה שטר אריאלי הוא מרכזה. הביצוע יהיה הדרגתי. יהיה הדבר קל ביחס לדרגות השכר אך קשה ביחס לתיפקוד. הוא אינו פשוט ביחס לאותן תוספות הכלולות בהסכמי העבודה. כל הצדדים יודעים כי אין זה ענין של חדשים בלבד.

פעולות למען ייעול השירות. געשו נסיונות לספל בענין זה על ידי יחידות מיוחדות ולהביא לייעילות העבודה המשרדית ושיפור המבנה הארגוני. יחידות אלה הוקמו בכמה מסשרדי הממשלה, ובמסגרת הנציבות - יחידה מרכזית לייעילות - העבודה במשרדים. הדברים געשו לאור המלצות שנתקבלו ממומחים שהוזמנו מחו"ל. לדוגמה נבחרו שלשה משרדים: משרד המיסל בחיפה, מירשם התושבים בתל-אביב ולשכת הבריאות בירושלים כדי להדגים סדרי עבודה תקינים וחטכוניים. הביצוע הסופי של המלצות אלה תלוי בהקצבות, כי יש צורך בבנינים וברכישת ציוד. נוסף על כך פועלות יחידות בכל המשרדים לפישוט העבודה. פישוט תהליכי העבודה השיגורתיים. גם על כך אני מציע לקרוא בדו"ח האחרון של הנציבות.

הגבלות גיל ועבודת זוגות. לפי התקשיר קיימות הגבלות אלה: בדרך כלל מתקבלים ללא כל סייג עובדים עד גיל חמישים. עובדים המתקבלים לעבודה וגילם עולה על חמישים - יתקבלו אך ורק באישור הנציבות בכל מקרה ומקרה. במקרים כאלה אנו נוהגים להגביל את זכות הפנסיה של האנשים כי הריזיקו הוא גדול מדי. טובן כי קיימות הגבלות על קבלת עובדים חדשים מסיבות רפואיות לפי הדו"ח המפורט של הוועדה הרפואית המרכזית שקבעה את ההנחיות הרפואיות הכלליות לקבלת עובדים. הגבלות להעסקת עובדים קיימות בקשר לקרובי משפחה. קרובי משפחה בדרגה דומה אסורים להעסקה באותה משרד. קרובי משפחה בדרגה שניה ושלישית אסורים להעסקה בכפיפות אחת לשני. הוראות אלה הונהגו לפני למעלה משנה. עומד להיחתם הסכם עם הצבא על סדרי קבלת אנשי צבא קבע לשירות האזרחי ובימים האחרונים נחתמו הסכמים בין נציבות השירות ובין בנק ישראל והמוסד לביטוח לאומי על סדרי העברת עובדים משירות לשירות.

שיטת המיכרז סותרת שיטת הגבלות הגיל. אין אנו יכולים לעשות שני דברים גם יחד. אם המדינה חושבת שהדרך הטובה ביותר היא לבחור עובדיה על ידי מיכרז פומבי, בחינה וכו' הרי אין מקום להגבלות. יש להביא בחשבון כי גם שירות המדינה זקוק לכוחות רעננים ולאנשים בעלי השכלה. לא כל אחד רוצה ללכת להתחייבות טרצובו החופשי. טובן שאנו מקבלים רק לאחר שסילאו הצעירים את חובת שירותם בצבא.

למספר הזוגות העובדים בממשלה. אין בענין זה סטיסטיקה וקשה לערוך סטיסטיקה בתוך שירות המדינה עצמה. בגליון האישי הנמסר אנו שואלים את העובד אם בן-זוגו גם הוא עובד, אולם אין אנו שואלים היכן. עיבוד סטיסטיקה כזאת היא מסובכת. מספר העובדים שבני-זוגם עובד - אפשר למצוא בלוח מספר 23 ודברי הסברצבעטוד טאה. בזה סיימתי את הפרק הזה.

הינר י. גורני:

אני מוכרח להביא לידיעת הוועדה כי יחול שינוי בסדר היום של ישיבה זו. חשבנו לסיים את שמיעת החשובות של מר רוזוליון ולעבור למשרד האוצר, אולם לאחר שהתקשרתי עם משרד הבטחון התברר לי כי אין לנו דרך אלא להזמין היום מאחר שמהל המשרד יוצא ביום ג' לחו"ל.

אנו עובדים עתה למשרד הבטחון.